

**Afdækning af arbejdsopgaver, samarbejdsflader, og
kompetencebehov i Region Hovedstadens akut-
modtagelser**

Nødvendig kompetenceudvikling i akutmodtagelserne

Indhold

Indledning.....	3
Afdækning.....	3
Metode	4
Indsamling af data	4
Identificering af fokusområder	4
Plan for mono- og tværfaglige kompetenceudviklingsaktiviteter	5
Bilag 1 Slides_Nødvendig kompetenceudvikling.....	10

Indledning

Projekt *Fremtidens Akuthospital* er et projekt under regionens concernstrategiske indsatsområde Fremtidens Hospital. Projektet løber i 2016-2018 og har til formål at beskrive en grundmodel for organisering af arbejdet med akutte patienter på regionens hospitaler, herunder hører delleverancen; et oplæg til nødvendig kompetenceudvikling for alle faggrupper i Akutmodtagelserne.

Region Hovedstadens Uddannelsesfaglige Råd bevilgede i 2017 midler til en afdækning af arbejdsopgaver, samarbejdsflader og kompetencebehov i Akutmodtagelserne. Afdækningen ligger sammen med øvrig viden på området til grund for oplægget om nødvendig kompetenceudvikling i akutmodtagelserne.

Oplægget blev godkendt i styregruppen for *Fremtidens Hospital* den 25.1.2018 og den efterfølgende plan for hhv. udvikling af en række nye mono- og tværfaglige kompetenceudviklingsaktiviteter samt justering af eksisterende aktiviteter blev endeligt godkendt den 20.4.2018 i regionens forum for ledelse og uddannelse, hvor planen er forankret.

Afdækning

Afdækningen er koblet til det øvrige arbejde i projekt Fremtidens Akuthospital om bl.a. rammer for bemanning i akutmodtagelserne samt udviklingen af akutupakker¹, som havde fokus på projektets *Workshop I* i august 2017. Dette har sikret kvalificerede drøftelser på projektets *Workshop II* i december måned 2017, hvor et af emnerne var nødvendig kompetenceudvikling for alle faggrupper i akutmodtagelserne.

Afdækningen er ligeledes foretaget i tæt relationen til øvrig viden og arbejde på akutområdet, herunder hører bl.a:

- Tendenser ift. fremtiden, fx teknologisk udvikling
- Tidligere arbejde med organisering af akutområdet bl.a. via rapporter: *Anbefalinger til fremtidens kliniske grundstruktur* fra 2011, *Organisering af akutmodtagelserne og akutklinikkerne* fra 2015 samt *Bemanning af akutmodtagelserne, akutklinikkerne og børnemodtagelserne* fra 2015
- Forskellige inspirationsbesøg nationalt og internationalt, bl.a. på Køge Sygehus, som har arbejdet med færdighedstræning efter den såkaldte *Bostonmodel*, samt et af Europas største akuthospitaler Queen Elizabeth Hospital Birmingham
- Patientsikkerhedsdata (utilsigtede hændelser og kerneårsagsanalyser, kvalitetsdata, patienttilfredshedsundersøgelser, data om læringskultur)
- Diverse konferencer, bl.a. den nationale conference: *Fælles Akut Modtagelse; 10 omblæste år og hvad nu?*

Planer og resultater er løbende drøftet i regionens ledelsesfora, i regionens uddannelsesfaglige råd og på møder med de faglige organisationer.

¹ Akutupakker er en række standardiserede patientforløb, der understøtter den akutte udredning i akutmodtagelserne.

Metode

Afdækningen af arbejdsopgaver, samarbejdsflader og kompetencebehov i akutmodtagelserne er foregået ved at inddrage en bred række af interessenter fra alle regionens akutmodtagelser samt fra relevante faggrupper og faglige organisationer. Der har været fokus på generiske udfordringer og behov og samtidig på det, der rør sig og har betydning i den enkelte akutmodtagelse set fra både ledelses- og medarbejderperspektiv.

På den måde er det sikret, at der, trods hospitalernes/akutmodtagelsernes forskellige organisatoriske rammer, forskellige planer og tidshorizont for åbning af den ny fælles akutmodtagelse med mere, er inddraget så mange relevante og realistiske input som muligt.

Indsamling af data

Data er indsamlet via følgende aktiviteter:

- Indsamling af estimat for aktuelt behov for kompetenceudvikling for læger og sygeplejersker
- Møder med afdelingsledelserne mhp. at indsamle vigtige erfaringer og input fra et ledelsesmæssigt perspektiv
- Observationsbesøg i akutmodtagelserne planlagt med særligt fokus på den enkelte akutmodtagelses særlige behov, udfordringer etc.
- Workshops med deltagelse af afdelingssygeplejersker, ledende oversygeplejersker samt uddannelseskonsulenter for at afdække arbejdsopgaver og kompetencebehov særligt for afdelingssygeplejersker
- Workshoprække med ”øvrige faggrupper”; bioanalytikere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, sekretærer, radiografer og radiologer. Her fik deltagerne mulighed for; vidensdeling, erfaringsudveksling og idégenerering med forskellige faggrupper om arbejdsopgaver, samarbejdsflader og kompetencebehov i Fremtidens Akutmodtagelser.
- Workshop ifm. projekt *Fremtidens Akuthospital; Workshop II* mhp. at få input fra deltagerkaren, der repræsenterede forskellige ledelsesniveauer på hospitalerne, klinikere fra alle faggrupper, nøglepersoner fra faglige organisationer samt patient- og pårørenderepræsentanter

Identificering af fokusområder

På baggrund af de indsamlede data og bearbejdning af disse blev følgende fokusområder identificeret ift. læger og sygeplejersker:

- Kompetencer blandt afdelingssygeplejersker i akutmodtagelserne skal understøttes og styrkes fremadrettet for at sikre forståelsen af flowstyring, koordinering samarbejde/ledelse på tværs af professioner og specialer og ift. ledelse af patientforløb.
- Solid faglig viden om akutte kritiske tilstande skal understøttes og styrkes
- Samarbejdsevne og kompetencer i samarbejdet mellem koordinerende læge (flowmaster) og koordinerende sygeplejerske skal styrkes mp. at sikre hensigtsmæssig flowstyring, effektivitet og gode patientforløb

- Personalets samlede organisationsforståelse skal understøttes og udvikles, dels på afdelings- og hospitalsniveau og dels i det samlede sundhedsvæsen. Det skal sikre forståelse for egen opgaveløsning, afhængigheder og forståelse for sammenhæng i organisationen
- Samarbejde og fleksibilitet omkring kerneopgaven skal understøttes og udvikles; pleje og behandling af de akutte patienter. Teamtræning af personalet i Ikke-tekniske færdigheder; lederskab, teamsamarbejde, situationsbevidsthed og beslutningstagning
- Gode kommunikative kompetencer hos alle faggrupper skal understøttes og udvikles for at imødekomme patienternes informationskrav om pleje og behandling samt deres forventning om inddragelse i eget forløb – skal desuden sikre samarbejde i det samlede patient forløb

I forbindelse med aktiviteterne med ”øvrige faggrupper” blev følgende fokusområder italesat og erkendt:

- Tidlig dialog og inddragelse med det øvrige team; med i front
- Medvirke til flow og fokus på sammenhængende patientforløb
- Opgaveglidning og ændring af arbejdsfelt fx hjælp til udskrivelser, ved akutkald og være patientens hjælper samt vejledende opgaver
- Varetage diverse servicefunktioner

Fra projekt *Fremtidens Akuthospital Workshop 2* blev følgende fokusområder identificeret:

- Tidlig modtagelse, triage, igangsættelse af relevante akutpakker mhp. hurtig korrekt diagnostik og behandling, pleje og behandling
- Inddragelse af andre faggrupper tidligt i patientforløbet
- Flexibilitet i opgaveløsningen
- Organisationsforståelse
- Sikre rette tilstedevær af kompetencer 24/7
- Tydelige teamstrukturer og arbejdsgange
- Kommunikation og løbende dialog med patient og pårørende - inddragelse i eget forløb
- Sikre overgange og sikker kommunikation ml sektorer/afdelinger og teams
- Løbende kompetenceudvikling; teamtræning i kliniske færdigheder og ikke-tekniske færdigheder (in-situ/struktureret supervision)
- Efteruddannelse med sigte på en kombination af teoretisk viden og færdigheder med certificering (for spl. inspireret af Boston-modellen)

Plan for mono- og tværfaglige kompetenceudviklingsaktiviteter

Alle data er efter bearbejdning blevet drøftet med deltagere i relevante fora og afstemt efter leverancer i andre grupper/initiativer/projekter. Der er efterfølgende udformet et endeligt forslag til en række mono- og tværfaglige kompetenceudviklingsaktiviteter. Aktiviteterne dækker et bredt behov for kompetenceudvikling. Nogle aktiviteter retter sig mod enkelte faggrupper og andre udbydes på tværs af flere faggrupper. Nogle aktiviteter er anbefalet at være obligatoriske og andre frivillige tilbud.

Alle aktiviteter udvikles i tæt samarbejde mellem uddannelsesansvarlige nøglepersoner og ledelser fra hospitalerne, uddannelsesenhederne i Center for HR samt de lokale simulationsenheder, således at forankring i klinikken sikres.

Der er et stærkt fokus på sammenhæng til eksisterende kursus – og uddannelsestilbud samt fremtidens kompetencebehov op til og efter åbning af de nye Fælles Akutmodtagelser.

Aktiviteterne vil løbende blive evalueret og justeret ift. behovet.

Monofaglige forløb

Ledelse, koordinering og flow for afdelingssygeplejersker. Kursus á 2 dages varighed - obligatorisk

Regionalt udviklet kursus for afdelingssygeplejersker for at understøtte og styrke kompetencer indenfor flowstyring, koordinering, samarbejde, ledelse på tværs af professioner og specialer samt ledelse af patientforløb.

Høj prioriteret indsats for mellemledere; Dækker behov for kompetenceudvikling samt rekruttering og fastholdelse afdelingssygeplejersker i Akutområdet.

Kurset udvikles og pilottestes for 1 hold i 2018. I drift i 2019. Ikke budgetteret i 2020, da behovet afhænger af antallet af nye afdelingssygeplejersker. Udvikling af kurset sker i tæt sammenhæng med det nye lederudviklingsprogram.

Akut sygepleje; diplom- og fagmoduler (national uddannelse) - justering af indhold og volumen

I regi af Danske Regioner er der i 2014 fastlagt rammer for en national uddannelsesordning for akutsygeplejersker. Der er nedsat arbejdsgrupper med ekspertpsygeplejersker fra klinikken, der i samarbejde med udviklingskonsulenter fra regionens Center for HR, sikrer høj faglig evidensbaseret kvalitet i modulerne.

Diplommodulerne kan indgå som led i en samlet sundhedsfaglig diplomuddannelse. Uddannelsen kan påbegyndes, når sygeplejersken har været uddannet i 2 år efter gennemført bacheloruddannelse i sygepleje. Der skal gennemføres minimum 3 moduler for at have gennemført hele uddannelsen til akutsygeplejerske. Når alle 3 moduler er bestået, kan sygeplejersken anvende titlen *Akutsygeplejerske*.

Modulerne er som følger:

- *Basismodul i akutsygepleje 12 dage, 5 ECTS* – obligatorisk
Der udbydes for nuværende 2 moduler årligt. Det ønskes øget til 5 moduler i 2018 og til 7 moduler fra 2019. Modulet skal videreudvikles for at sikre det uddannelsesmæssige behov
- *Triage og teammodul 12 dage, 5 ECTS*. I øjeblikket udbydes 1 modul årligt. Modulet har stor udviklingsmæssig betydning for akutmodtagelserne/klinikkerne. Der ønskes metodeudvikling af organisatorisk læring og transfer for dette modul (til anvendelse også i de øvrige moduler). Udvikling og drift i 2018 og 2019. Det er et mål, at der er 2 undervisningsdage sammen med akutlæger

- *Behandlermodul* 12 dage, 5 ECTS. Fortsat udvikling og uændret drift 2 moduler årligt
- *Afslutningsmodul* 18 dage med udviklingsprojekt, 10 ECTS.
Udbudt første gang i 2018. Fortsat udvikling
- *Nye organisatoriske/specialfaglige moduler*
Efter ønske fra uddannelsesrådet for akutuddannelserne skal der udvikles 4 nye moduler i 2018 og 2019. Udbydes i 2019.

Akutte kritiske tilstande for læger. Kursus á 2 dages varighed - obligatorisk

Regionalt udviklet kursus for læger i Akutmodtagelserne for at styrke den faglige viden om de hyppigste akutte kritiske tilstande.

Høj prioriteret indsats; Dækker stort fagligt behov for viden om akutte patienter, særligt for unge læger.

Kurset udvikles og pilottestes for ét hold i 2018. I drift ultimo 2018.

Den akut syge patient for social- og sundhedsassistenter. Kursus á 1 dages varighed

Regionalt udviklet kursus for SOSU-assistenter i Akutmodtagelserne, for at styrke den faglige viden om de hyppigste akutte kritiske tilstande/symptomer/behandling.

Høj prioriteret indsats; Dækker stort fagligt behov for viden om initial modtagelse, triage, pleje og behandling af akutte patienter.

Kurset udvikles og afholdes for ét hold i 2018. I drift i 2019. Kurset udvikles og anbefales udbudt 2018.

Kursusindhold kan evt. lægges ind i nyt uddannelses tilbud for SOSU-assistenter på somatiske afdelinger, dog skal de særlige fagområder ift akutte patienter sikres i indholdet.

Tværfaglige forløb

Triage og flow for læger og sygeplejersker. Kursus á 2 dages varighed - obligatorisk

Regionalt udviklet kursus for læger og sygeplejersker, der arbejder i Akutområdet; Triagering og koordinering af patientforløb, flow og kapacitetsstyring samt samarbejde mellem koordinerende læge og koordinerende sygeplejerske.

Høj prioriteret indsats; Afdelingerne har behov for at styrke samarbejdet mellem de mange læger og sygeplejersker, der koordinerer flow. Disse har ikke alle brug for hverken 5 eller 12 dages kurser. Det regionale 5 dages flowmaster kursus har endnu ikke haft nok deltagere tilmeldt, hvorfor det har været aflyst de gange det har været udbudt. Endvidere afholdes Diplommodul for Akutsygeplejersker; Triage- og Teammodul, 12 dage, kun én gang årligt med 16 deltagere. Kurset udvikles og pilottestes for 1 hold i 2018. I drift ultimo 2018.

Færdighedstræning for sygeplejersker og læger; Skills stations á 1 dages varighed - obligatorisk

Regionalt udviklet koncept for færdighedstræning; Skill stations for sygeplejersker og læger i Akutmodtagelser. Sygeplejersker i Akutmodtagelserne gennemgår 5 stationer én gang om året. Lægerne gennemgår, de for dem, relevante stationer, én gang om årligt. Høj prioriteret indsats; Dækker stort fagligt behov for faglig viden/træning af forskellige procedurer og akutte tilstande.

Træningskonceptet udvikles og pilottestes for 1 hold i 2018. I drift ultimo 2018. Færdighedstræningen foregår in-situ på alle Akutmodtagelserne i Region Hovedstaden.

Under denne aktivitet hører desuden:

- *Instruktørkursus færdighedstræning af 1 dags varighed*

Et kursus udviklet for læger og sygeplejersker, som skal varetage færdighedstræning af kollegaer jf regionalt udviklet koncept; Skill stations for læger og sygeplejersker i Akutmodtagelser. Denne indsats er højt prioriteret, således at konceptet kan køre in-situ med kvalificerede undervisere.

Kurset udvikles og pilottestes i 2018. I drift ultimo 2018.

Tekniske og ikke-tekniske færdigheder for læger og sygeplejersker. Kursus á 1 dags varighed - obligatorisk

Regionalt udviklet kursus for læger og sygeplejersker i Akutmodtagelserne. I relation til meningitis handleplan udvikles ét flerdays kursuskoncept for teamtræning af læger og sygeplejersker. Delelementer fra dette kursuskoncept kan benyttes for 1-dags kurser; Teamtræning i tekniske færdigheder (fx stroke, sepsis, blødende patienter samt øvrige pba UTH) og ikke-tekniske færdigheder (lederskab, teamsamarbejde, situationsbevidsthed og beslutningstagning). Hensigten er at læger og sygeplejersker deltager 1 gang årligt. Teamtræningen foregår in-situ på alle Akutmodtagelserne/de lokale simulationsenheder i Region Hovedstaden.

Prioritering: Dækker et stort behov for tværfaglig teamtræning blandt personalet. Af hensyn til aktiviteterne i relation til meningitis handleplan i 2018 og 2019, afholdes første teamtræningskursus først medio 2019.

Under denne aktivitet hører desuden:

- *Instruktørkursus á 3 dages varighed*

Et Instruktørkursus for læger og sygeplejersker, der arbejder med simulations- og færdighedstræning.

Prioritering af indsats; Dækker stort behov for uddannelse af instruktører, som kan varetage simulations- og færdighedstræning af personalet i Akutmodtagelserne.

Kurset eksisterer i forvejen og anbefales udbudt 2018.

- *Instruktørkursus- opfølgingsdag á 1 dags varighed*

Et opfølgingskursus for læger og sygeplejersker, som tidligere har gennemført instruktørkursus, men som har brug for opdatering af nyeste viden indenfor simulations- og læringsmetoder.

Prioritering af indsats; Understøtter kvalificering af instruktører, som kan varetage simulationstræning i Akutmodtagelserne.

Kurset udvikles og anbefales udbudt 2018.

Den akutte setting for øvrige faggrupper. Kursus á 1 dags varighed

Regionalt udviklet kursus for øvrige faggrupper (bioanalytikere, sekretærer, fysioterapeuter, ergoterapeuter, farmakonomer (portører) i Akutmodtagelserne; Samarbejde i FAM, basale triage principper og Early Warning Score (EWS), risikovurdering og kommunikation mm.

Prioritering af indsats; Dækker behov for viden om den akutte setting og organisationsforståelse. Kurset udvikles og anbefales udbudt ultimo 2018.

Speciallægeuddannelse i akutmedicin

Speciallægeuddannelsen i Akutmedicin (national uddannelse) Udvikling, herunder merituddannelse

I efteråret 2018 opslås introduktionsstillinger i specialet akutmedicin. I efteråret 2019 opslås hoveduddannelsesstillinger. Der fastlægges nationale retningslinjer for meritvurdering.

I forbindelse med etablering af specialet akutmedicin, vil der blive nationale kurser i regi af specialeselskab med finansiering fra Sundhedsstyrelsen (som i andre specialer). Disse kurser vil, når de er udviklet, også blive tilgængelige for læger, som søger meritvurdering. Indtil da er det muligt at deltage i de eksisterende kurser i fagområdet Akutmedicin i Region Midt.

Region Hovedstaden
Center for HR

Kontakt:
Anette Hinsby Frandsen
Telefon: 38669897
E-mail:
anette.hinsby.frandsen@regionh.dk

Ved faglig indhold
Eva Thomas
Telefon: 38682272
E-mail: eva.thomas.01@regionh.dk

Nødvendig kompetenceudvikling i Akutmodtagelserne

Mono- og tværfaglig kompetenceudvikling

Nødvendig kompetenceudvikling i akutmodtagelserne

Monofaglige forløb

Tværfaglige forløb

Ledelse, koordinering og flow
for afdelingssygeplejersker

Triage og flow
for læger og
sygeplejersker, der
skal koordinere ★★

Tekniske og ikke-tekniske
færdigheder
Teamtræning for læger
og sygeplejersker ★★

Akutsygepleje
•Basismodul ★★
•Triage og teammodul
•Behandlermodul
•Afslutningsmodul
•Nye fagmoduler

Vejledermodul

Færdighedstræning
Skills stations for
læger og
sygeplejersker ★★

Instruktør-
kursus

Instruktør- og
opfølgingskursus

Akutte kritiske
tilstande
for læger ★★

Den akut
syge patient
for social- og
sundheds-
assistenter

Den akutte setting
for øvrige
faggrupper

★★ Obligatorisk

Ledelse, koordinering og flow for afdelingssygeplejersker

Formål: At understøtte og styrke kompetencer indenfor flowstyring, koordinering, samarbejde/ledelse på tværs af professioner og specialer samt ledelse af patientforløb

Udvikling samt pilottest i 2018. Ét hold á 2 dages varighed udbydes i 2019.

Akutsygepleje; diplom- og fagmoduler for sygeplejersker

- **Basismodul** i akutsygepleje 12 dage - videreudvikling af forløb. Udvidelse fra 2 til 5 moduler årligt i 2018 og 7 moduler årligt i 2019 - **obligatorisk**
- **Triage og teammodul** 12 dage - metodeudvikling, herunder samundervisning 2 dage med akutlæger. Fortsat 1 modul årligt
- **Behandlermodul** 12 dage - fortsat udvikling. Fortsat 2 moduler årligt
- **Afslutningsmodul** - 18 dage. Udbudt første gang i 2018. Erfaringsopsamling og fortsat udvikling.
- Nye **fagmoduler**; Organisatoriske og specialespecifikke udvikles

Til forløbet hører:

- Vejledermodul 6 dage i alt

Akutte kritiske tilstande for Læger

Obligatorisk

Formål: Dække et stort faglig behov for viden om akutte patienter, særligt for unge læger

Udvikling og pilottest af forløb á to dages varighed i 2018. I drift ultimo 2018.

Den akut syge patient for social- og sundhedsassistenter

Formål: At styrke den faglige viden om de hyppigste akutte kritiske tilstande/symptomer/behandling

Udvikling og pilottest af forløb á én dags varighed i 2018. I drift fra 2019.

Triage og flow for læger og sygeplejersker

Obligatorisk

Formål: At styrke triage, koordinering af patientforløb, flow og kapacitetsstyring samt samarbejde mellem koordinerende læge og koordinerende sygeplejerske.

Udvikling samt pilottest for ét hold á to dages varighed i 2018. I drift herefter.

Tekniske og ikke-tekniske færdigheder for læger og sygeplejersker

Teamtræning - Obligatorisk

Formål: At træne tekniske (fx stroke, sepsis og blødning) og ikke-tekniske færdigheder (fx lederskab og teamsamarbejde).

Træning af én dags varighed. Første teamtræningskursus medio 2019.

Til forløbet hører:

- Instruktørkursus for læger og sygeplejersker, der arbejder med simulations- og færdighedstræning
- Opfølgningskursus for læger og sygeplejersker som tidligere har gennemført instruktørkursus

Formål: At sikre kvalificering af instruktører

Færdighedstræning for læger og sygeplejersker

Skill stations - Obligatorisk

Formål: At læger og sygeplejersker får viden om og træning i forskellige procedurer og akutte tilstande

Udvikling og pilottest i 2018. I drift ultimo 2018. Foregår In-situ

Til forløbet hører:

- Instruktørkursus for læger og sygeplejersker, som skal varetage færdighedstræning af kollegaer in-situ

Formål: At in-situ træning kan gennemføres kvalificeret

Den akutte setting for øvrige faggrupper

Formål: At dække behovet for viden om den akutte setting og organisationsforståelse

Udvikling af forløb af én dags varighed. Udbud i 2018.

